

lønnede Embeder udenfor Skolen, og at dette Forhold i særdeles høj Grad er forandret nu. Det er vistnok meget sjældent nu, at en Lærer, selv om han er teologisk Kandidat, forlader Skolevejen for at faa Præsteembede. Dette giver en ikke saa ringe Forandring, men paa den anden Side er der ogsaa den Forandring, at man nu ikke nær i den Grad som tidligere fastholder nogen særlig Eksamen for Adjunkter, men tager Mænd med forfællig Uddannelse, mange af dem ere Studenter, og enkelte ere Seminarister, som man kan bruge. Det er igen en Forandring tilbage til det tidligere Standpunkt, idet man forudsatte, at naar man forlangte en forholdsvis ringere Uddannelse, naar de begyndte, saa kunde de ikke kræve saa stor en Løn, dette Moment kommer vel ogsaa i Betragtning ved Overvejelsen af Lønningerne. Jeg vil henstille, om dog ikke den Tanke er rigtig, som Lovforslaget gaar ud fra, at skal man gaa til en Revision, saa maa den angaa hele Korpset, tillad mig at bruge dette militære Udtryk. Den maa angaa alle, saavel Adjunkter som Rektorer. En væsentlig Brydning, saaledes at ikke disse, men de andre skulle tages med, vilde, tror jeg, forrykke den Fremgangsmaade, som man ellers anvender, og det vilde formentlig ogsaa blive ubilligt mod Korpset. Nu have vi 121, og man vilde efter Lovforslaget faa 150 foruden Time-lærerne. Man maa dog betænke, at det Korps ligesom gaar fra neden af opad. Jeg vil nævne Post- og Telegrafvæsenet, Embedsmændene i Ministerierne og de militære Embedsmænd, alle sammen have forskellige Grader, nogle have forskellige Bestillinger og en forfællig Lønningsfats, og det forudsættes, at de rykke op i de forskellige Aldre. Jeg kan ikke indse, hvorfor det skal brydes her, naar det skal fastholdes andre Steder. Jeg skal ikke paa nogen Maade foregribe Lønningsudvalgets Overvejelse om de enkelte Poster, men jeg vil bemærke, at en Rektor jo vilde faa som den højeste Løn 5,800 Kr. foruden fri Bolig; jeg vil sætte det hele til 6,500 Kr. Det vilde være midt imellem øldst Oberstis og lavest Generalmajors Lønning, og naar jeg nævner, at det vil være der imellem vil jeg bemærke, at det er Lønninger, der ere fastsatte for 23 Aar siden, og som der ikke er rørt ved siden. Jeg skal ikke komme ind paa de militære Lønninger saaledes som de staa i Lønningslovene, der jo ere fastsatte for mange Aar siden. Nu ere vi jo her i Tinget meget anti-militaristiske og altsaa ikke meget opsatte paa at give høje Lønninger for de militære Embedsmænd. Vi ere

derimod i høj Grad Civilister, der altid sige, at den lille Stat paa alle Omraader maa hævede sin Selvtændighed gennem en højere Oplysning, større Dannelse, Kunst og Videnskab, frem for alt gennem en almen udviklet Folkeoplysning, sociale Forhold, som i det hele kunde gøre vor Stat til en Mønsterstat, hvad den aabenbart aldeles ikke kan blive i militær Henseende, undtagen ved en fortræffelig Indretning af et militært Korps — en miniature, en lille Paradehær — Hestgarden med sine gyldne Hjelme kunde maasse, naar den blev oprettet igen, blive et lille Mønster i saa Henseende — men ellers i Realiteten ikke. Sige overfor den Betragtning vil jeg henstille til de høje vedkommendes Overvejelse, om de 12 Rektorer, der dog i Virkeligheden ere 12 af Spidserne af et meget stort lærd Korps, ere stillede saa syndelig urimeligere, naar de faa midt imellem en Obersts og en Generalmajors Gage, end de burde stilles i et saadant civilt Samfund som vort. Jeg ser det nu fra vor Side, jeg henstiller det kun. Man kunde gøre en lignende Sammenligning mellem de andre Militærlønninger og andre Lønninger og Overlæreres og Adjunkters Løn. Jeg er imidlertid tilbøjelig til at tro, at den højtærede Minister her har taget efter Omstændighederne Munden temmelig fuld — undskyld, at jeg bruger et saa plat Udtryk lige overfor den højtærede Minister. Jeg tror, at de Forhøjelser, den ærede Minister har forlangt ved Siden af de andre Forhøjelser, der ere foregaaede i de sidste 35 Aar, ville falde Folketinget for Brystet. Jeg kan ved Siden heraf ikke nægte, at der er en Overvejelse af Tinget her, som det glæder mig, at den ærede sidste Taler foran den ærede Minister anslog. Der undervises nu 4 Timer; jeg indrømmer, at der er Lærere, der ved Stileretelser o. desl. have en Del Hjemmearbejde, men ellers er 4 Timer det normerede for Adjunkter og Overlærere — mindre selvfølgelig for Rektorer, der have en saa stor Administration at varetage, som Skolen, særlig i de sidste Aar, da Skolebesøget er vokset saa stærkt, fordrer. Nu spørger jeg — jeg spørger blot — Vil det ikke være muligt at forhøje de 4 Timer — jeg vil ikke sige til 6, for jeg tror, at det er temmelig drøjt at arbejde 6 Timer i den Slags Gerning; det er ganske vist ikke meget at arbejde 6 Timer daglig, naar Forholdene stifte, naar man kan stifte med andre Arbejder; men jeg frygter for, at for disse Mænd vil det blive for opslidende og trættende, naar de blive i Stillingen og blive ældre og blive saaledes til Mænd af det levende Ord, som det ærede